

Վ Ա Ճ Ա Ռ Ա Կ Ա Ն

Թիֆլիսի առևտրական գազեր:

Հրատարակում է շաբաթը մեկ անգամ կես թերթ, կիրակի օրերով: 10 ամսվայ դինը Մարտից մինչև Յունվարը քաղաքում 2 ման. 50 կոպ., դուրսը 3 ման. թ:

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԹԵՐԹ

(Ա.Ռ.Ա.Ջ.Ի.Ն ՏԱՐԻ)

Գաղեթին ստորագրվի կարելի է խմբագրողի մօտ:
Գաղեթում հրատարակվելու կընդունվին մասնավոր յայտարարութիւններ: Գների մասին կարելի է խմանալ խմբագրատանը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Վաճառականը 1867 թին: Տեղումնի կորդատիվները: Թիֆլիսի քաղաքական կառավարութենի կանոնադրութիւնը: Մէկ քանի խօսք Թիֆլիսի նոր քաղաքական կառավարութենի կանոնադրութենի պատճառով: Զանազան տեղեկութիւններ: Առևտրական տեղեկութիւններ: Մասնավոր յայտարարութիւններ:

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԸ

1867 թիւն:

Ինչպէս հրատարակել էինք Վաճառականի, 30-դ Ռումը 1867 թւին Վաճառական, կտպվի էնպիսի թերթերի վրայ, որ ամիսը հիմնական 4 կէս թերթի տեղ 3-ից մինչև 6-ը լինի իր մեծութենով: Գալ տարվան ստորագրվողները կստանան ձրիաբար Վաճառական բառարան, որի մէջ ամփոփված էլինին թէ առուտուրին վերաբերեալ գլխավոր գործածված բառերը և թէ գլխավոր փողերի օրքանութիւնը Ռսի փողի հետ համեմատելով: 1867 թւին Վաճառականի, մէջ կտպվին շարունակ ամեն նույն մերումը Ռուսաց տեղեկագրի ընկերութենից, ստացած թէ առուտուրին և թէ միւս հասարակական գործերին վերաբերեալ նոր համբաւները: Վաճառականի, գինը գալ տարի թէ քա-

ղաքում և թէ գուրսը կլինի 5 մ. Գալ տարի Վաճառական, կգուրս գայ հինգշաբթի օրերով:

Հիմնականից ընդունվում է գալ տարվան ստորագրութիւնը քաղաքում Վաճառականի, խմբագրողի և նրա գլխավոր գործակից պ. Ա. Երկեանցի մօտ, նմանապէս և գրավածառ պ. Ա. Էնֆիաճեանցի գրատանը, իսկ օտար քաղաքացիները պէտք է գառնան ուղղակի Վաճառականի, իւրաքանչիւր էս հասցէով Վաճառականի, խմբագրող Գէորգ Տէր-Աղէքսանդրեանցին Թիֆլիսում, իսկ Ռսերէն Պ. Редактору Типографского Торгового листка Егору Тер-Александрову въ Типограф.:

Խնդրում ենք 1867 թւի մեր գաղեթին ստորագրվել ցանկացողներին, որ նրանք յայտեն իրանց ցանկութիւնը մեզ մինչև էս տարվան նոյեմբերի վերջը, որ կարողանանք ստորագրվողների թւի համեմատ կարգադրութիւն անել գալ տարվան համար:

ՏԵՐՈՒԹԵՆԻ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

ՏՈՐԳԵՐ:

Կովկասեան սրբկաղումը նոյեմբերի 4-ին նշանակված է Թիֆլիսի քաղաքական հի-

ւանդանոցի համար 1867 թւին 5293 մանէթի և 37 1/4 կոպեկի հաց, միս, բրինձ, եղ, սաւրն, ճրագուէ մօմ, փէտ, քունջութի ձէթ, դարման, դարի, սպիտակեղէններ և ուրիշ նիւթեղէնների հասցեւոր սորգը:

Թիֆլիսի գաւառական կառավարութենումը հոկտեմբերի 27-ին նշանակված է Թիֆլիսի քաղաքացի Յովհաննէս Քաղաքեանցի 459 մ. և 42 կ. գին դրած երկաթեղէնների, պողպատեղէնների, պղնձեղէնների, և չուգունեղէնների ծախելու սորգը:

ԹԻՖԼԻՍԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵՆԻ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ:

ԱՌԱՋԻՆ ԳՆՈՒՄ:

Քաղաքական կառավարութենի կողմէն, հրապարակելով:

§ 1. Թիֆլիսի քաղաքական կառավարութիւնը երկու մասն է բաժանվում՝ ա. ընդհանուր՝ քաղաքի բոլոր հասարակութիւնների համար և բ. մասնավոր՝ քաղաքի զանազան կարգ ընակիչների համար:

§ 2. Ընդհանուր քաղաքական կառավարութիւնը կազմվում է ա. ընդհանուր քաղաքական ժողովից և բ. բարեկարգող քաղաքական կառավարութենից, իր պաշտօնականներով:

§ 3. Քաղաքի զանազան կարգ ընակիչների մասնավոր կառավարութիւնը բաղկանում է՝ ա. ընտրվածների ժողովից և բ. մասնավոր կառավարութենից:

Մ ա ն օ թ ու թ իւ ն : Արհեստաւորների կառավարութիւնները (համբարները) մնում են վաղուցվան պէս իրանց կանոններով:

§ 4. Քաղաքագլուխը գլխավորապէս լիակատար իշխանութիւն ունի բոլոր հասարակութենի կողմից և էզուր համար նրա պարտականութիւնն է հոգալ հասարակութենի կարիքների և օգուանների համար:

ԱՌԱՋԻՆ ԲԱԺԱՆՈՒՄՆԷ

Ընդհանուր քաղաքական ժողովը և գործադիր կոմիտեն:

§ 5. Ընդհանուր քաղաքական ժողովը կազմվում է նախագահ քաղաքապետից և անդամներից (старшины и гласные), որոնք ընտրվում են քաղաքի բոլոր բնակիչներից: Ընդհանուր ժողովի գործառնությունների համար կզանվի էստեղ քաղաքական ատենադպիր:

§ 6. Ընտրություններումը ձեն ունեցող քաղաքի բնակիչները բաժանվում են չորս կարգ՝ ա. տոնական աղնականներ, որոնք քաղաքումը անշարժ կայք ունին և կամ պարագում են վաճառականություն կամ արհեստով, բ. անձնական աղնականներ և տոնական և անձնական պատուար քաղաքացիներ, որոնք ունին քաղաքումը անշարժ կայք և կամ պարագում են վաճառականություն կամ արհեստով, գ. քաղաքացիներ (մղբալաքներ և ախալմոսուներ), որոնք ունին քաղաքումը անշարժ կայք և գ. Թիֆլիսի բոլոր բնակիչները, որոնք անշարժ կայք ունին, բայց քաղաքական հարկեր են տալիս: Էս չորս կարգի մարդկանցից 100—100 մարդ է ընտրվում մասնաւոր ժողովներ կազմելու համար և էս ընտրվածները իրանցից 25 հոգի անդամացու են նշանակվում ընդհանուր քաղաքական ժողովներումը: Բացի էս էս 100—100 ընտրվածներից երրորդ մասը կանդիդատներ են նշանակվում, որ նրանք ընդհանուր քաղաքական ժողովներումը բըռնեն անդամների տեղը, եթէ նրանք նշանակված ժամանակից առաջ որ և իցի պատճառով թողնեն իրանց պաշտոնը:

§ 7. Ընդհանուր քաղաքական ժողովը, որովհետև բաղկանում է քաղաքի բոլոր բնակիչների ներկայացնողներից, էդուր համար էլ քննում է քաղաքական հասարակությունից վերաբերակ բոլոր գործերը և հասարակությունից կողմից ներգործում է բոլոր էն ղրպուածներումը, երբ որ կանոնով նա պարտաւոր է հասարակական վճիռներ և կարգադրություններ անելու:

§ 8. Ընդհանուր ժողովի նիստը լինում է՝ ժամանակաւոր—իւտրվարին և հոկտեմբերին և կարգիցը դուրս: Ժամանակաւոր նիստերը նշանակվում են՝ ա. բարեկարգող քաղաքական կառավարությունից հաշիւների և ելուքի ցուցակների քննելու, բ. քաղաքի ունեցած պարտքերի ծածկելու համար հնարներ գտնելու, գ. քաղաքի բնակիչների ղրելու ղիբը և նմանապէս ընտրություններումը ձեն ունեցողների ցուցակները ստուգելու և հաստատելու և

դ. առ հասարակ քաղաքի բարեկարգությունին և քաղաքական անասություններ վերաբերակ առարկաների քննելու, աչքի առաջն ունենալով հասարակական օգուտները և կարիքները և կամ իշխանությունից առաջադրություններով: Կարգիցը դուրս նիստերը նշանակվում են միայն դատաւարի կարգադրությունով շտապով քննելու ամենահարկաւոր հասարակական գործերի համար:

§ 9. Թէ ժամանակաւոր և թէ կարգիցը դուրս նիստերի մասին յայտնվում է բոլորին բարեկարգող քաղաքական կառավարությունից ձեռով: Ժողով էսերկայանող անդամը պէտք է քաղաքապետին յայտնէ թղթով իր չղաւու պատճառը: Ովոր չի կատարի էս կանոնը և չի ուղարկի թուղթ իր չղաւու օրինաւոր պատճառների մասին, պատասխանատուութենի տակը կընկնի 1866 թվին տրված քրէական կանոնների 1436 յօդուածի հիման վրայ:

§ 10. Ընդհանուր քաղաքական ժողովը էս ժամանակն է օրինաւոր համարվում, երբ որ կզանվին՝ քաղաքապետը, մասնաւոր կառավարությունից ղրխաւորները և անդամների երրորդ մասը:

§ 11. Ընդհանուր քաղաքական ժողովների թէ ժամանակաւոր և թէ կարգիցը դուրս նշանակված նիստերումը կարելի է ժողովի հաճութենով հրաւիրել խորհրդակից լինելու և բոլորովին մասնաւոր մարդիկ, որոնցից կարելի է յուսակ օգտակար բացատրություններ գործի մասին, բայց էդ հրաւիրվածները ձենի իրաւունք չեն ունենալու:

§ 12. Ժամանակաւոր նիստերը գործերի մեծութենին մոտիկ տալով և մասնաւոր հաշիւների և ցուցակների քննելու համար կարող են մինչև 15 օր շարունակվիլ, իսկ կարգիցը դուրս նիստերումը պէտք է քննվին միայն առաջարկված խնդիրները և կարող են շարունակվիլ ոչ աւելի 7 օրից:

§ 13. Ընդհանուր քաղաքական ժողովը վաղօրօք քաղաքի ելումտի ցուցակների, բարեկարգող կառավարությունից հաշիւների, ընտրությունումը ձեն ունեցողների ցուցակների մանրամասն քննելու և առ հասարակ շտապ գործերի համար իր անդամներից առանձին կոմիտեներ է սարգում: Էդ կոմիտեները, եթէ հարկաւոր կհամարեն, կարող են նախապէս իրանց նիստերումը հրաւիրել մասնաւոր մարդիկ՝ իրանց քննելու գործերի բացատրելու համար: Կոմիտեային յանձնված բոլոր գործերը պէտք է կատարվին մինչև ընդհանուր քաղաքական ժողովի մէջ նշանակված նիստի ժամանակը:

§ 14. Ընդհանուր քաղաքական կառավարությունը վճռում է իրան պատկանած գործերը իր անդամների ձենների շտապությամբ, ժողովի վճիռները կարելի է տալ տեղական ղաղեթումը ուտելն, տեղական լեզուով թարգմանություններ հետ:

§ 15. Ընդհանուր քաղաքական ժողովը իրանից կարգադրություններ է անում, աչքի միայն հասարակական գործերի վճիռներ է դրում և յանձնում բարեկարգող քաղաքական կառավարությունից կատարելու համար և կամ եթէ կանոնով պահանջվում է իշխանություններ ներկայացնելու համար: Եթէ բարեկարգող քաղաքական կառավարությունը վճիռ կատարելիս ղժուարանում է, պէտք է էդուր մասին իմացում տայ ընդհանուր քաղաքական կառավարությունից և եթէ էդուրից յետոյ էլ ընդհանուր ժողովը հարկաւոր չհամարէ իր վճիռը փոխելու, էս ժամանակը բարեկարգող կառավարությունը կարող է ներկայացնել էդ իշխանություններ: Էդ իշխանություններ ներկայացնելու վճիռների հետ բարեկարգող կառավարությունը պէտք է ուղարկէ և իր կարծիքը գործի մասին: Եթէ որ և իցէ պատճառով իշխանություններ չհաստատէ ընդհանուր քաղաքական ժողովի վճիռը, էս ժամանակը էս վճիռը անկատար է մնում:

§ 16. Ընդհանուր քաղաքական ժողովը պէտք է քննէ քաղաքական հասարակական կառավարությունից պաշտոնակալ անձների գործունէությունը, որ վերաբերվում են հասարակական գործերին: Եթէ ժողովը նկատէ էդ գործերի մէջ մեծ ղանադանություններ և անհաւատարմություններ, կարող է վճիռ տալ նրանց հրաժարելու մասին և ղատաստանով նրանցից պահանջել քաղաքական գանձարանի քաշած վնասը: Էդ տեսակ վճիռները կկատարվին միայն էս ժամանակը, երբ որ կհաստատվին Կոմիտեաներ երկրի ղրխաւոր կառավարությունից, էս կանոնադրությունից 15 § ումը նշանակված հիման վրայ:

§ 17. Երբ որ ընդհանուր քաղաքական ժողովը պէտք է էսպիսի գործեր քննէ, որոնց մէջ մասնակցութիւն կունենան կամ էդ ժողովի անդամները և կամ նրանց մօտիկ աղղականները, որոնց ժառանգությունը պէտք է հասնի կանոնով էս անդամներին, էս ժամանակը էդ անդամները չեն կարող էդպիսի գործերի քննող և ղատաւոր լինիլ և եթէ էդպիսի անդամների հետացնելիս էսքան անգամ. չմնայ ժողովումը, որքան հարկաւոր է գործի վճիռը համար, էդ ղրպուածումը գործը յետաձգվում է մինչև հետեւեալ նիստը

